

Příslušnost - Švédsko

OBSAH

- 1 Je třeba se obracet na obecný soud nebo na zvláštní, specializovaný soud (například pracovní soud)?
- 2 Kdy jsou příslušné obecné soudy (tj. kdy jde o soudy, které jsou příslušné u daných věcí), jak mohu zjistit, na který soud se mám obrátit?
 - 2.1 Rozlišují se nižší a vyšší obecné civilní soudy prvního stupně (například okresní coby nižší a krajské coby vyšší), a pokud ano, který je příslušný k projednání mé věci?
 - 2.2 Místní příslušnost (je pro mou věc příslušný soud města A, nebo města B?)
 - 2.2.1 Základní pravidla místní příslušnosti
 - 2.2.2 Výjimky ze základního pravidla
 - 2.2.2.1 Kdy si mohu vybrat mezi soudem v místě bydliště žalovaného (soud určený podle základního pravidla) a jiným soudem?
 - 2.2.2.2 Kdy musím zvolit jiný soud než soud v místě bydliště žalovaného (soud určený použitím základního pravidla)?
 - 2.2.2.3 Mohou si strany samy určit soud, který by za normálních okolností nebyl příslušný?
- 3 Pokud je dána příslušnost specializovaných soudů, jak zjistím, na který z nich se mám obrátit?

1 Je třeba se obracet na obecný soud nebo na zvláštní, specializovaný soud (například pracovní soud)?

Občanskoprávní spory zpravidla rozhodují obecné soudy. Žádost o zahájení řízení se podává u příslušného soudu.

Existují dva specializované soudy, které projednávají určité spory občanskoprávní povahy, Švédský pracovní soud (Arbetsdomstolen) a Švédský obchodní soud (Marknadsdomstolen). Kromě toho některé okresní soudy projednávají určité typy věcí. Informace o příslušnosti těchto soudů se nacházejí pod [otázkou 3 níže](#).

Více informací o obecných soudech se nachází [zde](#) a o specializovaných soudech se dozvíte [zde](#).

Některé občanskoprávní spory projednávají orgány, které ne soudy v pravém slova smyslu. Ve zjednodušeném řízení v rámci zkráceného řízení mohou jednotlivé úřady Švédského exekučního orgánu (Kronofogdemyndigheten) uložit účastníkovi, aby zaplatil částku nebo učinit jiná opatření. Rozhodnutí úřadu lze napadnout u okresního soudu. Určité typy sporů v oblasti nájmu nebo poskytnutí pozemku k užívání projednávají tribunály pro nájmy (hyresnämnd) nebo poskytnutí pozemku k užívání (arrendenämnd).

2 Kdy jsou příslušné obecné soudy (tj. kdy jde o soudy, které jsou příslušné u daných věcí), jak mohu zjistit, na který soud se mám obrátit?

2.1 Rozlišují se nižší a vyšší obecné civilní soudy prvního stupně (například okresní coby nižší a krajské coby vyšší), a pokud ano, který je příslušný k projednání mé věci?

Prakticky veškeré občanskoprávní věci se zahajují u soudu nejnižšího stupně, okresního soudu (tingsrätt).

2.2 Místní příslušnost (je pro mou věc příslušný soud města A, nebo města B?)

2.2.1 Základní pravidla místní příslušnosti

Základním pravidlem je, že se žaloba (návrh na zahájení řízení) podává v místě bydliště žalovaného. Bydlištěm fyzické osoby se rozumí místo, kde je tato osoba vedena v evidenci obyvatel. Informace o tom, kde je určitá osoba vedena v evidenci obyvatel, může poskytnout Švédský daňový úřad (Skatteverket, tel: +46 (0)8 56 48 51 60). Sídlo právnické osoby se obvykle určuje podle sídla.

Je rovněž možné žalovat někoho u švédského soudu, i když žalovaný ve Švédsku nebydlí. Pokud žalovaný nemá žádné bydliště, lze podat žalobu tam, kde se daná osoba zdržuje, nebo v určitých případech tam, kde měla daná osoba poslední bydliště nebo kde se naposledy zdržovala. V některých občanskoprávních věcech lze žalobu podat ve Švédsku, i pokud je bydliště žalovaného v zahraničí. Rozhodující pro vznik příslušnosti je, že se ve Švédsku nachází majetek nebo byla ve Švédsku uzavřena smlouva.

Pokud jde o mezinárodní vztahy, je třeba vědět, že švédská ustanovení o příslušnosti soudů lze použít pouze tehdy, kdy existuje švédská jurisdikce. Švédská jurisdikce existuje nejčastěji tehdy, pokud je švédský soud příslušný podle mezinárodních ustanovení o příslušnosti soudů. V této souvislosti je rovněž nutné mít na zřeteli existující mezinárodní nástroje. Pro Švédsko jsou nejdůležitější Nařízení Brusel I, Bruselská úmluva a Luganská úmluva, jež upravují příslušnost soudů, pokud má žalovaný bydliště v zemi, na niž se nařízení nebo úmluvy vztahují. Tyto úmluvy také zvláště zdůrazňují, že důvod pro příslušnost, který znamená, že lze žalobu na zaplacení určité částky podat tam, kde má žalovaný majetek, nelze použít proti osobě, která má bydliště v členském státě, nebo ve státě, který je stranou jedné z úmluv.

2.2.2 Výjimky ze základního pravidla

2.2.2.1 Kdy si mohu vybrat mezi soudem v místě bydliště žalovaného (soud určený podle základního pravidla) a jiným soudem?

Existuje několik pravidel pro příslušnost, která znamenají, že žalobu lze podat i u jiného soudu než v místě bydliště žalovaného. Zároveň existují odchylná pravidla příslušnosti v různých mezinárodních nástrojích, jako jsou Nařízení Brusel I, Bruselská úmluva a Luganská úmluva.

Zde jsou nejdůležitější švédské odchylky od obecné příslušnosti:

- Žalobu na náhradu škody lze podat v místě, kde bylo škodné jednání vykonáno nebo kde ke škodě došlo. Toto pravidlo nelze v zásadě použít, pokud se jedná o porušení smlouvy. Žaloba o náhradu škody v důsledku trestného činu může být podána ve spojení s obžalobou pro daný trestný čin.
- Spotřebitelé mají ve spotřebitelských věcech týkajících se menších hodnot možnost žalovat podnikatele v místě svého bydliště.
- Žalobu na zaplacení určitého smluvního plnění lze v určitých případech podat tam, kde byla smlouva uzavřena. Naproti tomu ve švédském právu neexistuje žádné ustanovení, které by dávalo příslušnost soudu v místě, kde má smlouva být plněna.
- Žalobu na podnikatele ve sporu v souvislosti s podnikatelskou činností lze v určitých případech podat v místě provozovny.
- Žaloba týkající se svěření do péče, bydlení a styku se obvykle podává v místě bydliště dítěte (viz také kapitolu Rodičovská odpovědnost – Švédsko).
- Žaloba na výživné pro dítě se obvykle podává k soudu místně příslušnému bydlišti žalovaného, avšak určení otcovství, manželské spory nebo věci týkající se rodičovské odpovědnosti (péče o dítě a bydlení dítěte) mohou projednávat jiné soudy.

2.2.2.2 Kdy musím zvolit jiný soud než soud v místě bydliště žalovaného (soud určený použitím základního pravidla)?

Švédské právo obsahuje řadu pravidel o výlučné příslušnosti, která znamenají, že žalobu je nutné podat k určitému soudu. Kromě toho existují pravidla výlučné příslušnosti v různých mezinárodních nástrojích, jako jsou Nařízení Brusel I, Bruselská úmluva a Luganská úmluva. Pokud je žaloba, na kterou se vztahuje některé z těchto pravidel, podána k jinému soudu než k soudu s výlučnou příslušností, nesmí tento soud věc projednat.

Zde jsou uvedena nejdůležitější švédská pravidla výlučné příslušnosti:

- Většinu sporů týkajících se nemovitostí musí projednat soud v místě, kde se nemovitost nachází.
- Některé spory týkající se nemovitostí musí projednat soud pro spory o nemovitosti (fastighetsdomstol) nebo tribunál pro nájmy nebo poskytnutí pozemku k užívání (hyresnämnd nebo arrendenämnd). I zde je určující místo, kde se nemovitost nachází.
- Žaloby týkající se dědického práva musí být přezkoumány soudem v místě bydliště zůstavitele.
- Spory týkající se manželství a spory o rozdělení majetku projedná soud v místě, kde bydlí některý z účastníků.

- Pokud má spor přezkoumat Švédský pracovní soud (Arbetsdomstolen) nebo Švédský obchodní soud (Marknadsdomstolen), není možné se obrátit na obecný soud v místě bydliště žalovaného.
- Pro spory týkající se environmentálního práva, námořního práva a práva duševního vlastnictví existují v mnoha případech zvláštní ustanovení, která znamenají, že příslušný je pouze jeden určitý soud.
- Vrchní soud pro Svealand (Svea hovrätt) má výlučnou příslušnost projednat určité návrhy týkající se výkonu zahraničních rozhodnutí.

2.2.2.3 Mohou si strany samy určit soud, který by za normálních okolností nebyl příslušný?

Procesní strany mohou uzavřít dohodu, že spor smí nebo musí být projednán určitým soudem, tzv. prorogační dohoda. Dohoda musí být písemná. Dohoda může obnášet výlučnou příslušnost pouze jednoho soudu. Rovněž je možné sjednat si příslušnost jiného soudu, než jaká plyne z obvyklých pravidel příslušnosti. Procesní strany mohou také jako příslušné označit více soudů.

Soud, který si procesní strany zvolily jako příslušný, je v zásadě povinen projednat věc, která byla u tohoto soudu zahájena. To však neplatí, pokud je dohoda v rozporu s některým z pravidel výlučné příslušnosti. Pokud některá ze stran namítne, že je prorogační dohoda neplatná, musí ji soud také přezkoumat, což může mít za následek, že tento soud nebude příslušným.

Soud, který jinak není příslušný, se stane příslušným, pokud žalovaný nenamítne, že žaloba byla podána u nesprávného soudu, jedná se o tzv. tichou prorogaci. To však neplatí, pokud existují pravidla výlučné příslušnosti, která musí soud automaticky přezkoumávat. Soud naopak nemusí z vlastního podnětu přezkoumat, zda je návrh na zahájení řízení podán v rozporu s hlavním pravidlem, odchýlnými pravidly příslušnosti nebo prorogační dohodou. Námitka nepřislušnosti soudu musí být přednesena v souvislosti s prvním vyjádřením účastníka ve věci. Pokud se žalovaný ve věci vůbec nevyjádří a soud má vynést rozsudek pro zmeškání, musí soud přezkoumat svou příslušnost.

3 Pokud je dána příslušnost specializovaných soudů, jak zjistím, na který z nich se mám obrátit?

Existují dva specializované soudy, které projednávají spory občanskoprávní povahy, Švédský pracovní soud (Arbetsdomstolen) a Švédský obchodní soud (Marknadsdomstolen). Švédský pracovní soud projednává pracovní spory, tedy spory týkající se vztahu mezi zaměstnavateli a zaměstnanci. Švédský obchodní soud projednává věci a záležitosti týkající se otázek práva obchodní soutěže a trhu.

Existují určité okresní soudy, které projednávají zvláštní druhy občanskoprávních věcí. Pět okresních soudů funguje jako soudy pro pozemkové a environmentální otázky (mark- och miljödombstolar). Projednávají věci podle zákona o životním prostředí (miljöbalken) a věci týkající se vyvlastnění a dělení pozemků. Otázky v oblasti námořního práva projednává sedm okresních soudů, jež jsou soudy pro námořní právo (sjörättsdomstolar). Existují zvláštní ustanovení pro spory v oblasti duševního vlastnictví, zvláště patentů, pro něž má výlučnou příslušnost Okresní soud ve Stockholmu (Stockholms tingsrätt).

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Příklad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

Poslední aktualizace: 12/11/2015